

Jan Hrušínský

Divadlo bez radosti je s prominutím volovina

TEXT OTA SLÁDEK, FOTO ARCHIV DIVADLA NA JEZERCE

Jan Hrušínský je ročník 1955. Herec, principál, režisér. Pořád má ten chlapecký výraz, jen drobné vrásky kolem modrých očí prozrazují věk... Vede své Divadlo Na Jezerce a pokračuje v rodinné tradici. Už šestnáctou sezonu.

Jestli dobře počítám, letos už se můžete hlásit o důchod...

Budu se hlásit. Když někdo začne plešatět, nemá to zapírat. A když dosáhne důchodového věku, má se o důchod přihlásit.

Když se na vás dívám, vypadáte na pětáctýřet...

Ale už jsem dvakrát umíral (směje se)... V nové hře *JE ÚCHVATNÁ* říkám: „O mě se nebojte, já už utekl hrobníkovi z lopaty mockrát. Kritiky, které o mně vyšly, by zabily každého!“ Ale kritiky mě už dneska nepálí...

Filmy a režiséři

Máte za sebou přes stovku filmů a televizních inscenací, napočítal jsem jich přes sto dvacet...

Ty dobré se dají spočítat na prstech.

Podle mě tři nejlepší filmy, které jste natočil, jsou LÁSKY MEZI KAPKAMI DEŠTĚ, KONEC STARÝCH ČASŮ a HABERMANNŮV MLÝN...

To bych řekl, že docela souhlasí. Ještě bych přidal *DÍVKU NA KOŠTĚTI*, což byla a dodnes je skvělá komedie, ale k těm třem jmenovaným bych se určitě hlásil. A možná ještě pár televizních filmů, třeba *LÍTOST* Evalda Schorma nebo Kachyňovo *KOŽENÉ SLUNCE*.

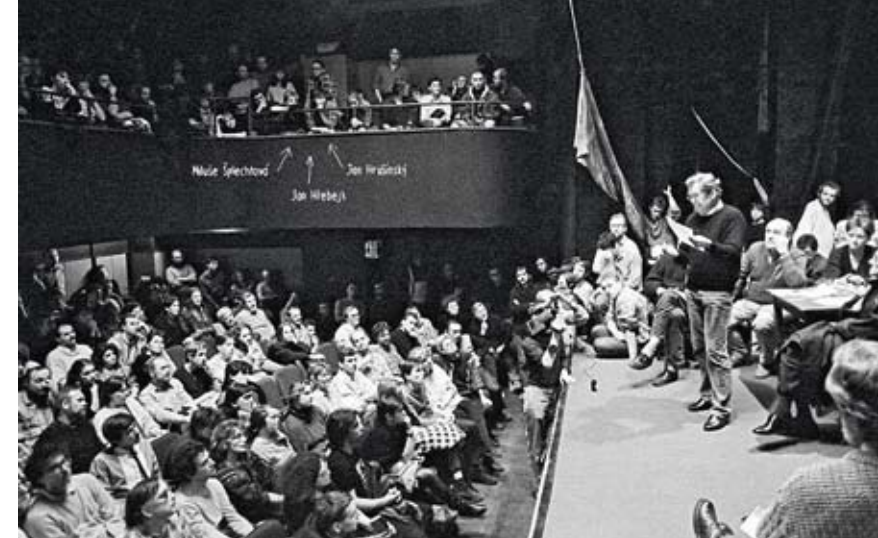
Když vyberu ty nejlepší filmové režiséry, je to dobré portfolio: Schorm, Herz, Kachyňa, Menzel. V televizi spolupracujete nejvíce se Zdeňkem Zelenkou, napočítal jsem deset titulů...

Teď s ním točím štedrovečerní pohádku. Nejdřív mi dal možnost vřadit *PANÍ PIPEROVOU (PANÍ PIPEROVÁ ZASAHUJE)*, komedie s Jiřinou Bohdalovou z roku 1999 – pozn. aut.) a zjis-

tili jsme, že způsob spolupráce i komunikace nám vyhovuje. A začal mě obsazovat.

Ještě bych se vrátil k těm výše jmenovaným filmovým režisérům. Můžete o nich říct pár vět?

Evalda Schorma jsem poznal v době, kdy všechno končilo. Na přelomu let 1969 a 1970. Nastoupil jsem na konzervatoř, kam mě přijímali lidi, kteří už mě pak neučili, protože je během léta vyhodili (Ivan Weiss, Lubomír Lipský a Jaroslava Adamová) a začala normalizace. Učil mě Oldřich Lukeš, který měl malý dekret za kolaboraci s nacisty, ale hned, ještě v pětáctýřicátém vstoupil do komunistické strany a v padesátých letech byl hodně ostrý komunist. Asi dost užitečný... A v sedmdesátých letech šel za odměnu učit na konzervatoř... Ale abych se vrátil k Evaldu

■ Zakládáme Občanské fórum, 19. 11. 1989.

Schormovi. Člověk laskavý, chytrý, sečtělý, charismatický, zřejmě i přitažlivý pro opačné pohlaví. A vynikající filmař.

Jaký byl jeho způsob práce s hercem? Nenápadný. Přesně věděl, jak by měl vypadat výsledek, a vedl k němu herce způsobem téměř nepozorovatelným. Rafinovaně, pevně, ale přátelsky, až herec mohl mít dojem, že na všechno přichází sám (směje se). Což si myslím, že je ideální způsob komunikace s herci všeobecně.

Jiří Menzel...

Divadlo jsem s ním nikdy nedělal. Po mnoha a mnoha letech se k tomu schylovalo, ale nemohli jsme najít vhodnou hru, chtěli jsme v ní hrát s bráchou, a když už to vypadalo, že spějeme k nějakému titulu, tak onemocněl.

Co Karel Kachyňa?

Skvělý, precizní režisér, u kterého byla jistota, že to, co po herci chce, má hlavu a patu. U něj člověk nemusel připomínky v hlavě přesívat přes nějaké síto, aby zjistil, co je dobré a co ne. Patřil mezi režiséry, se kterými bylo natáčení zážitkem.

Juraj Herz. S ním máte zkušenost nejen filmovou, ale i divadelní...

Juraj je velký kamarád. Říkám JE. Věřím, že naše přátelství nezotrhl ani smrt (zemřel

letos 8. dubna – pozn. aut.). Je to jako s Jiřím Menzlem, oba znám celý život, protože v době mého dětství dělal s tátou. S Jurajem jsem se poprvé pracovním setkal v Ústí nad Labem, kde režíroval Tajovského *ŽENSKÝ ZÁKON*. Přebíral jsem roli za Jirku Schmitzera, a padli jsme si do oka. Od té

Evalda Schorma jsem poznal v době, kdy všechno končilo. Na přelomu let 1969 a 1970. Člověk laskavý, chytrý, sečtělý, charismatický, zřejmě i přitažlivý pro opačné pohlaví. A vynikající filmař.

doby jsem s ním pracoval mockrát jak ve filmu, tak i v divadle. Taky jsme spolu dělali tady Na Jezerce *PETROLEJOVÉ LAMPY*, ke kterým jsem ho musel přesvědčovat, bál se srovnání se svým skvělým filmem. Teprve když jsem mu nabídl obsazení, tak ho to začalo zajímat. Udělal velmi rychle úpravu a hráli jsme to představení osm let. Pak nazkoušel se Zuzanou Kronerovou *SKLENKU SHERRY*, což byly *DROBEČKY Z PERNÍKU* od Neila Simona, a nakonec *DĚDICE* Alaina Kriefa.

Film *STRAKA V HRSTI* sebrali komunisti Jurajovi ze střížny přímo pod rukama a dali hned do trezoru. Až do pádu režimu

ho nesměl dokončit (natočen byl v r. 1982 – pozn. aut.). Jenže se nenávratně ztratily některé scény, není smíchaný zvuk... prostě nedokončený film. Pak jsme spolu dělali *GALOŠE ŠTĚSTÍ, ZASTIHLA MĚ NOC, HABERMANNŮV MLÝN*. Ale vidali jsme se i soukromě, šli jsme spolu občas na večeri nebo tak...

Ještě k filmu ZASTIHLA MĚ NOC. V televizním medailonu se zmiňoval, že mu režisér Steven Spielberg z něj ukradl scénu...

Spielberg si ten film vyžádal. Scénu ve sprchách použil v *SCHINDLEROVĚ SEZNAMU*. Je i přesně podle Herze rozzáběrovaná. Ale soudit se o to by asi bylo finančně hodně náročné. Takže Juraj mávl rukou (směje se). Měl jsem rád jeho humor. Typická příhoda je z doby, kdy dělal Jánú Kadárovi asistent. Připravovali film *OBŽALOVANÝ* a Kadár chodil často do hotelu Esplanade. Štáb tam za ním chodil a plánovali, co bude. Kadár miloval tamní řízek. Asi desátý den Juraj povídá: Poslyš, nemůžeš jíst pořád řízek,

mají tady spoustu jiných vynikajících jídel, dej si třeba biftek Chateaubriand, a tak dlouho do něj hučel, až si ho Kadár dal. Číšník se otočil na Juraje: Vy si dáte co? – Řízek, protože ten je tady nejlepší! (smích)

Činoherní studio Ústí nad Labem

Jak jste se dostal do Činoherního studia v Ústí nad Labem?

V den, kdy jsem obdržel maturitní vysvědčení na konzervatoři, mi odpoledne zatelefonoval Ivan Rajmont a nabídl mi angažmá. Shodou okolností jsem asi týden

■ *TŘI SESTRY*, Miluše Šplechtová a Jan Hrušínský, Činoherní studio Ústí nad Labem, 1982

■ *DOBOVÉ TANCE*, Činoherní studio Ústí nad Labem, Leoš Suchařípa, Rudolf Starz a Jan Hrušínský, režie I. Rajmont

předtím viděl představení **JAKUB FATALISTA** (v hlavních rolích Jiří Bartoška, Karel Heřmánek, Leoš Suchařípa ad. – pozn. aut.). Takže jsem bez váhání řekl: Jo, jdu tam! Bylo to pár nejkrásnějších let, jaká jsem u divadla zažil. Zkrátka to bylo dobré divadlo a lidé, se kterými byla radost pobýt. Nejen herci, ale i lidi v zázemí, technikaři – Pepa Kadeřábek, Bynda Roubal, Slávek Kaplan. Funkcionáři z krajského výboru KSČ si nás přehazovali jako horký brambor, nevěděli, jak nás zlikvidovat, takže pod záminkou rekonstrukce, nebo jinou,

nikde jinde nezažil takové sepětí všech zaměstnanců divadla. Dokonce technikáři četli hry, které jsme připravovali, a společně jsme se o nich bavili.

Ještě jsme nemluvili o Janu Grosmanovi...

Výjimečný člověk, výjimečný režisér. Rada herců říká, že se u něho cítili svázáni. Já se na zkoušení s ním vždycky těšil. Poznal jsem ho v Ústí, dělali jsme **VÁŠEŇ JAKO LED**, a potom Haška, **CESTU PARNÍKEM LANNA 8 Z PRAHY DO BRATISLAVY ZA 365 DNÍ**. Ta hra nebyla tak dobrá jako Crommelyn-

jedna z nejlepších inscenací za celých osm let, co jsem byl v Ústí. Vedle **TŘÍ SESTER**. **Když mluvíme o Ústí, nelze vynechat jedno jméno: Leoš Suchařípa...** Že jsem se potkal s Leošem, považuju za velké štěstí. Patřil k mým nemnoha skutečným přátelům, které člověk za život nasbírá. Měl jsem ho strašně rád. Měl samozřejmě spoustu svých problémů a much (kdo je nemá, že?), ale když někoho přijímáte za přítele, tak ho přijímáte se vším všudy. Leoš nade mnou držel ochrannou ruku a dával pozor na moje první kroky na jevišti. Vždy-

■ Václav Havel a tři Honzové (Kačer, Hrušínský, Tríska) na Jezerce 11. 5. 2007

■ Martin Hilský, Jan Hrušínský, Jaroslav Dušek a Jan Hřebejk na křtu knihy **15 LET DIVADELNÍ SPOLEČNOSTI JANA HRUŠÍNSKÉHO**

FOTO P. SANKOT

nás vždycky odněkud vyšouplí, až nakonec jsme dostali – asi napočtvrté za tu dobu, co jsem tam byl – staré kino na Střekově, které jsme během zkoušení **TŘÍ SESTER** vlastníma rukama přebudovali. Pomáhali jsme zedníkům vozit cihly, míchat maltu, a když divadlo bylo hotové a my měli zahajovat, zjistili jsme, že je tam příšerná akustika. Když si člověk stoupl na jeviště, tak ve třetí řadě už nikdo neslyšel, co se říká. Takže jsme ještě v pět odpoledne – od sedmi se hrálo – s kladívky a hřebíky v ruce, na štaflích, tloukli na strop sametové závěsy, abychom ten prostor nějak narušili a bylo slyšet.

Ještě ke TŘEM SESTRÁM...

Řadu věcí jsme dotáhli díky nočním zkouškám. Zkoušelo se ráno, pak se šlo na oběd do hospody, z ní rovnou na večerní představení. Občas i po něm znovu na jeviště. Třeba do čtyř do rána. Čechovovy **TŘÍ SESTRY** jsou podle mě nejlepší představení za Rajmontovu éru v Ústí a možná jeho nejlepší představení vůbec. Před první generální zkouškou, skoro po půl roce zkoušení to pořád nebylo ono. Takže jsme si řekli: Není čas na hrdinství, za tři dny je premiéra! Zkoušeli jsme do půl páté ráno, abychom se potom sešli v deset na generálce. A najednou – představení bylo na světě. Bílé noci na jevišti se vyplatily. To jsem už nikde nezažil. A to jsem divadel za dvaatřicet let prošel docela hodně. Taký jsem

kova **VÁŠEŇ JAKO LED**, ale Grosman měl pro Haška jistou slabost. Po revoluci mi nabídl angažmá Na zábradlí, kam se po letech vrátil. Převzal jsem roli v **POKOUŠE-**

Řadu věcí jsme dotáhli díky nočním zkouškám. Zkoušelo se ráno, pak se šlo na oběd do hospody, z ní rovnou na večerní představení. Občas i po něm znovu na jeviště. Třeba do čtyř do rána.

Ní, hrál jsem v **DONU JUANovi** a připravovali jsme **KUPCE BENÁTSKÉHO**, Shylocka měl hrát Ilja Racek. Ale pan Grosman bohužel umřel... (Dívám se na fotografii Jana Grosmana ze zkoušky, která visí zarámovaná na zdi v ředitelské kanceláři, kde sedíme. – pozn. aut.) Tu jsem fotil během zkoušky Na zábradlí. Když v Ústí přišel někdy na zkoušku, říkával: „Dneska to nebude dobrý den, zase jsem vstal do zdi.“ (směje se) Myslím, že **VÁŠEŇ JAKO LED** byla

ky byl včas po ruce, aby mi řekl: Přeháníš, nebo Nehraj, vole! – Jednou v Praze jsem ho navlékl do černého kabátu a buřinky a chodili jsme po starém židovském hřbitově a dělali fotky. (Jednu z nich má v kanceláři – pozn. aut.) Náš vztah v praxi vypadal asi takhle: Jeli jsme třeba v pátek po zkoušce do Prahy, měli jsme dva dny volna. Vezl jsem ho domů do Vršovic a on povídá: „Nezajdeš na kafe?“ Zášel jsem. Sedl jsem si do křesílka, on udělal kafe, jeho žena Míša přinesla láhev vína, udělala nějaké topinky, kolem běhal malý David... a v pondělí ráno jsem se z toho křesílka zase zvedl a jeli jsme zpátky do Ústí. To bylo Činoherní studio... (usmívá se)

Tak to shrňme. Co vám dalo Ústí?

Ústí mi dalo manželku, Leoše, zánět horních cest dýchacích a lásku k divadlu na celý život.

Pražský výběr z dalších divadel...

Pojďte se přesunout do Divadla v Řeznické: HELLO, DOLLY! a POLSKÁ KREV, oboje v režii Oty Ševčíka...

To bylo moje druhé šťastné období. Vlastně náhoda.

Jak se vůbec takové množství herců a muzikantů vešlo na ten malý prostor...

Říkali jsme tomu muzikál do kapsy. **DOLLY** se hrála deset let. **POLSKOU KREV** zazname-

nala televize. Ještě jsme měli v plánu udělat **LABUTÍ JEZERO**. Balet! Já měl hrát prince v růžovém trikotu a Bára Hrzánová Odettu (princezna zakletá do labutě – pozn. aut.). Myslím, že bychom si užili – my i diváci. Bohužel k tomu už nedošlo...

Divadlo ABC, CHARLEYOVA TETA, pan Lipský...

V šedesátých letech to byl pro mě bůh srandy, mně bylo deset, a on hrál Babbse. Byly to dvě hodiny smíchu. Protože se přátelil s mými rodiči, znal jsem ho zblízka a říkal jsem si: Škoda, že to neviděj kluci ze třídy, že k nám chodí na návštěvy, strašně by mi záviděli! Později jsem to už tak neprožíval, protože táta byl taky takové exotické zvíře, takže mi to přišlo logické.

A pak jsem s panem Lipským hrál v Divadle ABC a shodou okolností to byla zrovna **CHARLEYOVA TETA**, on hrál Spettigua, já lorda Babberleyho. A hráli jsme to asi čtyřikrát. (Hra B. Thomase z r. 1892, hrál ji i Vlasta Burian. V Divadle Na Jezerce se L. Lipský střídal s J. Hrušínským v roli sluhy Brasseta – pozn. aut.)

Proč se tedy stáhla z repertoáru?

Nové vedení Městských divadel pražských ji chtělo okamžitě stáhnout z repertoáru (byl to přece bulvár, žádné umění, že), než se zjistilo, kolik vydělává. **CHARLEYOVA TETA** v té době držela divadlo ekonomicky nad vodou, takže jsme ji ještě pár let hráli. No, a jednoho dne, to už existovalo Divadlo Na Jezerce, jsem přišel do ABC a na nástěnce visel papír s příjmy Jezerky, pochopitelně tam chyběly výdaje, a já si říkal: Co to má znamenat? Jenže tehdy panovalo jisté tažení proti soukromým divadlům, a tohle bylo typicky české – vzbudit nevráživost vůči soukromníkům. Typicky socialistická informace. Vzbudit závist. Bylo tam psáno, kolik vydělává Heřmánek, Töpfer, Hrušínský a další. Tak jsem si řekl: Aha, nastal čas. Dal jsem výpověď a Babbse po dvanácti letech přestal hrát. Jinak by se to snad hrálo dodnes...

Divadlo Na Jezerce

Jak to začalo s Jezerkou? Vyhrál jste výběrové řízení?

Zúčastnilo se ho asi devět různých subjektů, jeden z nich neměl s kulturou nic společného. Radní se nejvíce báli, aby nebyly z kulturního domu červené lucerny nebo něco takového. Já je přesvědčil, že žádný kulturní dům, ale jen divadlo. Kulturáků je plno, dobrých divadel málo.

V Praze 4, kde divadlo sídlí, žije přes 128 tisíc obyvatel (např. v Hradci Králové přes 92 tisíc). A bylo tam jen Divadlo Na Fidlovačce, Branické divadlo fungovalo jako stagiona (divadlo bez stálého souboru), a Dobeška se Sklepem...

■ Rudolf Hrušínský a syn Jan, 1961

Moje snaha je obsadit dvě stě třicet sedadel, aby nezůstala prázdná. Když začala Jezerka, rozjela se kampaň: Pozor, soukromé divadlo – konec kvalitní činohry v Čechách, je třeba tomu zamezit. Tudíž jsme byli označováni za lacinou komerci, která má jediný cíl: vydělat peníze. V tomhle duchu se nesla většina kritik, nejurputnější byli naši dotovaní konkurenti. A grantové komise. Takže jsme byli zadupáni do země. Nedávno jsem viděl rozhovor s agronomek, který mluvil s Martinem Veselovským o řepce a o dotacích velkým firmám a likvidaci těch menších...

Že přerušuji: Jak si vede řepka? (Narážím na to, že kdosi na jeho poli před rokem zasel řepku – pozn. aut.)

To už je vyřešené. Pole oplotíme a bude na tom hektaru „louka starých časů“, luční květiny a tak. Včelaři si stěžují, že je všude řepka a včely vymírají. Pravda, trochu se mi podlomily nohy, když jsem zjistil, kolik to bude stát, ale mezi žlutými lány řepky bude hektar, osetý jako kvetoucí louka z časů našich babiček.

Ale abych navázal: Došlo k tomu, že stát podporuje jen obří podniky typu Agrofert

a megafirmy. A to samé se koncem devadesátých let prosadilo v divadlech. Soukromá divadla se stala nepřáteli. Existuje spousta kvalitních divadel, to vůbec nepochybujeme. Ale měl jsem představu, že stát bude mít Národní divadlo, Praha bude mít Vinohradské, ovšem nikoli jako podnikatelský záměr, ale jako veřejnoprávní divadlo. A ostatní půjdou na startovní čáru a určí se pravidla, za jakých budou podporována, anebo se budou muset nějak uživit. Jezerka žije z 90 procent z toho, co vyděláme. A máme roční náklady dvacet milionů. To znamená, že musím vydělat dva miliony za měsíc. Jenže když divadlům každý rok přistane na účtu 40 – 90 milionů dotací, tak je nic nepálí. Udělají něco výstředního, dvacet snobů jim dá cenu, ze které se Alfréd Radok obrací v hrobě, a když ji přebírají, tak už se ten kus nehraje, protože na něj nikdo nechodí. Bohužel, přesně tohle se v naší republice stalo. Nevěřilo se soukromému podnikání, a možná i proto jsme dnes v situaci, kdy se milovými kroky vracíme k nějaké formě totality.

Rodinná tradice

Tradice začíná u Hynka Mušky...

O tom jen vím, že je to styčný bod, pak se rodina rozdělila na dvě větve a z té jedné pochází Petr Kostka, takže já mu říkám strejčku. A z druhé pochází moje babička a táta. Dědeček Rudolf Böhm si vzal moji babičku, Hermínu Červíčkovou, a protože tehdy byla v kursu jména jako Želenský, Krumlovský, Jičínský, tak chtěl taky nějakou takovou koncovku a vymyslel si jméno Hrušínský. Táta se sice narodil jako Böhm, ale už používal jméno Hrušínský. Dědeček byl docela činorodý. Hrál v Uranii, pak tři roky v Osvobozeném divadle a zažil i jeho neblahý konec. Zkoušeli **HLAVU PROTI MIHULI**, když přišel Jiří Voskovec s tím, že mu odebrali licenci a divadlo skončilo. Pak byl u Vlasty Buriana a po válce nastoupil do Divadla 5. května, které bylo v budově dnešní Státní opery. Já ho nepamatuji, umřel v roce, kdy jsem se narodil. Mám s ním jen jednu fotku, jak mě drží v náručí. **Kromě vás hraje ještě bratr, synovec...** Rudla nejmladší hraje jen příležitostně, má ještě jiné zájmy.

Pak z rodiny hraje vaše žena Miluška, dcera Kristýna, její manžel Matěj Balcar režiruje...

Když jsem Matějovi nabídl, aby na Jezerce režiroval, nevěděl jsem, že chodí s Kristýnou. Hrála v jeho absolventském filmu a ještě v jiných filmech během jeho studia na Filmové akademii Miroslava Ondříčka v Písku.

Jak vás napadlo dát divadelní režii mladému absolventovi filmové režie?

■ Jan Hrušínský, Miluše Šplechtová a Milan Kňazko při nominaci na Thálii za inscenaci *SHYLOCK*, 1. 2. 2017

■ Petr Vacek, Kristýna Hrušínská, Jan Hrušínský a Miluše Šplechtová ve hře *KOMEDIANTI* v Divadle Na Jezerce

V šedesátých letech řada režisérů, kteří vystudovali FAMU, dostávala příležitosti v malých divadlech. Evald Schorm i Jiří Menzel dělali například v Činoherním klubu. Tak jsem si říkal, proč to nezkusit, tady jsem měl bezvadnou zkušenost s Janem Hřebejkem, tak jsem dal Matějovi příležitost. Udělal *TŘI V TOM* a potom *UŽ JE TADY ZAS!*, skvělé představení. Takže bych řekl, že to byla správná volba.

Nikde nečtu u titulů jméno dramaturga. Spolupracujete s nějakou skupinou externistů?

Dramaturgii dělám já a moje nejbližší okolí, kam počítám i některé režiséry.

Takže kolektivní rozhodování?

Ne, ve finále je to rozhodnutí na mně. Oslovím režiséra, nabídnu hru a on mi třeba

podstupují. Protože devadesát pět procent nákladů platíme ze svého.

SHYLOCK je sice riziko, ale vyrovnává ho Milan Kňazko, na kterého jsou diváci zvědaví...

Když jsem hru četl, našel jsem téma, které rezonuje s mým životním názorem. To byl důvod, proč jsem ho chtěl udělat. Nejdřív jsem roli nabídl Janu Trískovi, už jsme měli podepsanou smlouvu, ale měl v Los Angeles bouračku a vzdal to. Asi rok hra ležela. Z debaty s Lubicou (Ferencovou – pozn. aut.), tajemnicí divadla, padlo jméno Kňazko. Nabídl jsem mu *Shylocka*, on si hru přečetl a přišel s tím, že neví, jestli mi má poděkovat, nebo brečet, protože jsem mu dal dárek, který nemůže odmítnout. Na jedné straně herecky famózní příležitost,

spívá do magazínu Neovlivní.cz – pozn. aut.), řekl jste: „Do politiky nechci, ale to neznamená, že se nebudu vyjadřovat. To je legitimní občanský postoj.“

Dostal jsem několik nabídek na kandidaturu do Senátu, ale odmítl jsem.

Četl jsem pak diskuse k vašim komentářům. Skoro osmdesát procent anonymů. Že jsou to hlouposti, mě nepřekvapilo, ale ta hloubka nenávisťi ano...

Nenávisť do společnosti zasel prezident. Řekl bych, že je nejhorší za těch sto let. O Gottwaldovi se vědělo, že je to gauner, a nikdy to netajil. Už za první republiky říkal v parlamentu, že se jezdí do Moskvy učit, jak svým odpůrcům zakroutit krkem. Ale Zeman celá léta předstíral, že je demokrat, zastánce EU a eura. A že je inteligentní? Inteligence ve službách organizovaného zločinu... je zločin! Myslím, že Zeman rezignoval na možnost být dobrým prezidentem a nyní už jen všechno systematicky boří a ničí.

Říká se čím dál častěji: K čemu se má vyjadřovat herec? Herec má hrát! A já se ptám: Podle téhle logiky traktorista se základním vzděláním a rudou knížkou (i bez ní) může sedět v parlamentu, protože je kompetentnější? Nebo bachař? Policajt s obuškem, který mlátil před pár lety lidi na ulici? Myslím třeba Ondráčka, který zjednával „klid pro všechny poctivě pracující“?

(krčí rameny) Na druhé straně mám statusy na facebookové komentáře docela pozitivní. Je hodně lidí, kteří mají podobný názor a jsou rádi, když slyší pravdu.

Má smysl odpovídat na evidentní pseudonymy či anonymy?

Také jsem si nastavil pravidla: Nacistické a komunistické manipulace a zlé vulgarity mažu nebo blokuji. Píší je většinou zamindrákovaní chudáci. Na anonymy nereaguju.

Jak se s tím srovnáváte?

Nijak. Jsou mi lhostejní. Ale vadí mi nenávisť, kterou do pár milionů srdcí zasel Zeman. Zcela záměrně. ✘

Padlo jméno Kňazko. Nabídl jsem mu *Shylocka*, on si hru přečetl a přišel s tím, že neví, jestli mi má poděkovat, nebo brečet, protože jsem mu dal dárek, který nemůže odmítnout.

vysvětlí důvody, proč ji nechce dělat, a rozvine se dialog, ze kterého může něco vzniknout. Shoda musí být vždy oboustranná.

Nejsou dramaturgové. Staří umřeli...

Dramaturgie je nejtěžší divadelní obor. Když si přečtete hru, leží před vámi jako splasklý, vypuštěný balonek, a ten musíte nafouknout svou fantazií, aby měl sílu doletět z forbíny až do hlediště. A ne každá hra to dovede. A někdy je těžké kvalitu poznat. Takže se může stát, že čtete hru a nedovedete si představit, jak ji udělat, nebo pro ni nemáte vhodné obsazení, a přesto je výborná. Musí korespondovat s vaším životním názorem. A nesmí být hloupá. Musí nabídnout dobré herecké příležitosti. A nesmí být extrémně drahá. Rozpočet bývá sice velký, ale není neomezený. Aspektů je prostě moc, než se rozhodnete pro hru se všemi riziky, která s sebou nese. Ale říkám, že jsme jedno z mála divadel, která to riziko

ale zároveň je to věc, kterou se bude muset neustále učit a překonávat skutečnost, že nemá partnera, o kterého se může opřít. Jediným partnerem jsou diváci. Odměnou byla cena Thálie a přízeň diváků.

A co dál?

Na jaře byly dvě skvělé premiéry: *JE ÚCHVATNÁ!* a *SATURNIN*. Rád bych připravil večer ke sto letům republiky. Něco, jako byla *RES PUBLICA* v tehdejší Realistickém divadle v letech 1988 a 1989. Tenkrát to byly skoro demonstrace. Párkrát se stalo, že komunisti zakázali představení těsně před začátkem – přišlo pět set diváků, u vchodu stáli policajti, úředníci z magistrátu a divadlo bylo zamčené. Nesmělo se hrát. Třeba něco podobného zase zažijeme...

Občan Hrušínský

Když jste začal komentovat politické dění na Facebooku i jinde (pravidelně při-